

Summary:

Title: A problem solving approach in a preclinical exercise for crown and bridgework.

Keywords: Prosthetic Dentistry – Problem Solving – Preclinic

A preclinical exercise in the techniques of bridge preparation has been developed using a problem solving approach. The teaching material consists of phantom heads fitted with a plastic dentition with some teeth missing.

The teeth on each side of a diastema, which will act as abutments, are set up slightly rotated and angled. These teeth have a metal pulp and, depending on the degree of difficulty which is

required of the exercise restorations and/or 'caries'. Using this exercise the student learns to solve the various problems which occur when designing a treatment plan using a problem solving approach.

Literatuur:

1. *Silvestri AR, Cohen SN.* Teaching clinical problem solving in a preclinical operative dentistry course. *J Dent Educ* 1981; 45: 765-8.
2. *Cohen SN, Silvestri AR.* Teaching clinical problem solving in preclinical occlusion courses. *J Dent Educ* 1979; 43: 353-5.
3. *Ten Bosch JJ, Busscher HJ, Wittermans SJ, Doornbos G.* Blok 1730 Systeembenadering. Interne publikatie. Groningen: Subfac. Tandheelkunde, rijksuniversiteit, 1983.
4. *Van Rookhuijzen RF, Plomp Tj, Pilot A.* Indivi-

duële studie systemen in het tertiair onderwijs. Een overzicht. Groningen: Wolters Noordhoff, 1977.

5. *Vermeer EH, Wiegman JE.* De implementatie van een individueel studiesysteem. *Ned Tijdschr Tandheelk* 1981; 88: 195-200.
6. *Ambrose ER, Halkaul MN, Geurley JM.* Simulating clinical caries lesions in composition teeth. *J Dent Educ* 1981; 45: 352-4.
7. *Wiegman JE, Corba NHC.* Beschrijving van een onderwijsopzet voor het geïntegreerd behandelen van patiënten. *Ned Tijdschr Tandheelk* 1983; 90: 613-8.
8. *Steffanie GA.* Enkele aspecten van het leren en doceren van tandheelkundige vaardigheden. In: Om de kwaliteit van het tandheelkunde-onderwijs. Proceedings: teksten van inleidingen, samenvattingen van discussies, conclusies. Afd. Onderzoek en Ontwikkeling van Onderwijs. Interne publikatie. Utrecht: rijksuniversiteit, 1982: 23-30.

Juni 1986.

Ant. Deusinglaan 1,
9713 AV Groningen.

BERICHTEN**Internationaal****FÉDÉRATION DENTAIRE INTERNATIONALE****Dr. Newbury overleden**

Begin juli jl. is de Australische orthodontist Dr. C. R. Newbury in zijn woonplaats Melbourne plotseling overleden. Zijn internationale bekendheid ontleende hij vooral aan zijn vele bestuursfuncties in de Fédération Dentaire Internationale, culminerend in zijn installatie tot president op het 73e Wereldjaarcongres in september 1985 te Belgrado (*Ned Tijdschr Tandheelk* 1986; 93:124). Van 1972 tot 1976 was hij bovendien voorzitter van de Australian Dental Association. Hij ontving tal van hoge onderscheidingen.

Zijn heergaan betekent uiteraard een groot verlies voor de FDI. Blijkbaar heeft hij niet ten volle beseft wat voor risico's zijn verbonden aan de bereidheid van iemand met een reeds indrukwekkende staat van dienst, om na zijn zeventigste (hij was geboren in 1915) een zo veeleisende en zelfs slopende functie te aanvaarden.

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF ORAL PATHOLOGISTS**Benoeming Prof. Dr. I. van der Waal tot President**

Tijdens het congres van de *International Association of Oral Pathologists*, dat medio september in Edinburgh (Groot-Brittannië) plaats vond, is Prof. Dr. I. van der Waal, bijzonder hoogleraar in de Pathologie van de mondholte aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, geïnstalleerd als President van genoemde organisatie voor een periode van twee jaar.

Binnenland**NEDERLANDSE HARTSTICHTING****Herziening richtlijnen voor profylaxe van bacteriële endocarditis**

Een adviescommissie van de Nederlandse Hartstichting heeft de richtlijnen voor de profylaxe van *bacteriële endocarditis* geheel herzien en grondig gewijzigd mede tegen de achtergrond van de in het buitenland gebruikte profylaxe-strategie.

De desbetreffende werkgroep – onder voorzitterschap van Prof. Dr. M. F. Michel – brengt daarbij het volgende onder de aandacht.

'In 1982 werden door de Nederlandse Hartstichting op advies van een daartoe ingestelde commissie nieuwe richtlijnen voor endocarditis-profylaxe uitgegeven.¹ Een belangrijk uitgangspunt hiervan is, dat ten aanzien van de hartafwijkingen, die voor endocarditis-profylaxe in aanmerking komen, geen onderscheid gemaakt is in de mate van risico, die deze afwijkingen opleveren (hoog, gemiddeld, laag). Verder wordt om wille van de eenvoud, voor elke indicatie slechts één eerste keuze voor de profylaxe aangegeven, en in geval van allergie of ontoelaatbare toxiciteit, slechts één alternatief. Tenslotte is in principe gekozen voor parenterale toediening van de profylaxe, dit ter voorkoming van problemen door inconstante of onvoorspelbare resorptie en daardoor wisselende serumconcentraties na orale toediening van antibiotica. Hiermee is in het bijzonder ook bij de profylaxe bij tandheelkundige ingrepen rekening gehouden. Een belangrijke overweging hierbij was dat voorlopige gegevens uit de Verenigde Staten erop leken te wijzen, dat van een groep patiënten, die ondanks profylaxe bij een tandheelkundige ingreep een endocarditis gekregen had, een belangrijk deel deze profylaxe oraal had gekregen.

Commentaar op deze richtlijnen en suggesties voor veranderingen uit ons land, evenals het beschikbaar komen van een aantal nieuwe profylaxe-voorschriften uit het buitenland hebben ertoe geleid, dat de richtlijnen voor de profylaxe nu op advies van een werkgroep op enkele punten gewijzigd zijn.

De belangrijkste wijziging is, dat bij tandheelkundige ingrepen nu toch een orale profylaxe wordt aanbevolen. Hiervoor is een aantal redenen. Ten eerste zijn de definitieve gegevens uit de Verenigde Staten bekend geworden van een registratie van zgn. 'profylaxe failures'.² Hoewel hierbij inderdaad een niet onbelangrijk aantal patiënten een orale profylaxe gekregen had, is het geenszins duidelijk dat deze mislukkingen ook inderdaad toe te schrijven zijn aan het feit, dat de profylaxe oraal gegeven is. Ten tweede blijkt, dat alle beschikbare adviezen voor endocarditis-profylaxe uit andere landen (de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland, Zwitserland) voor tandheelkundige ingrepen een orale vorm van profylaxe aanbevelen.

Ten derde bestaat vooral bij de tandartsen een zeer duidelijke wens een orale vorm van profylaxe ter beschikking te hebben. Daarom heeft de werkgroep besloten amoxicilline in een dosis van 3 gram 1 uur voor de ingreep toe te dienen als orale vorm van profylaxe te adviseren. Dit antibioticum en deze dosering zijn gekozen na vergelijking van de uit de literatuur bekende hoogte en duur van de serumconcentratie, die met verschillende penicilline-preparaten na orale toediening bereikt kunnen worden. Hoewel deze orale vorm van profylaxe als gelijkwaardig aan de parenterale vorm beschouwd mag worden, wil de werkgroep hierop één uitzondering maken. Voor patiënten met een hartklepprothese, die waarschijnlijk toch een relatief hoog risico voor het krijgen van een endocarditis hebben, houdt de parenterale profylaxe de voorkeur, vooral ook gezien de vaak desastreuze gevolgen van een eenmaal ontstane endocarditis bij deze patiënten.

Een ander punt van intensieve gedachtenwisseling binnen de werkgroep is geweest, of gezien

het voorkomen van minder gevoelige en tolerante streptokokken profylaxe alleen met penicilline bij tandheelkundige ingrepen voldoende is. Tolerante stammen hebben de paradoxale eigenschap, dat de afsterving ervan in aanwezigheid van hoge concentraties van een van de penicillines vertraagd is. De werkgroep realiseert zich, dat in de laatste jaren zowel uit de humane situatie als uit dierexperimenteel onderzoek gegevens beschikbaar gekomen zijn, waaruit blijkt dat door deze verminderde gevoeligheid of tolerantie profylaxe met alleen penicilline te kort kan schieten. Niettemin is de werkgroep uiteindelijk tot de slotsom gekomen, dat op dit ogenblik niet voldoende epidemiologische gegevens beschikbaar zijn die rechtvaardigen om, rekening houdend met dit probleem, deze profylaxe te intensiveren door het toevoegen van een aminoglycoside.

In deze richtlijnen is om wille van de uniformiteit en eenduidigheid ampicilline vervangen door amoxicilline. Om dezelfde redenen, en ook wegens recente problemen met de beschikbaarheid van streptomycine, is dit middel vervangen door gentamicine.

De werkgroep wil er nogmaals met nadruk op wijzen dat profylaxe met antibiotica slecht één facet van het voorkomen van endocarditis is. Parodontitis en cariës zijn waarschijnlijk de belangrijkste oorzaken van endocarditis. Een zorgvuldige mondhygiëne en het voorkomen van cariës en parodontitis zijn daarom belangrijke maatregelen ter voorkoming van endocarditis.

De werkgroep hoopt, dat deze aanpassing van de richtlijnen zal leiden tot een nog betere acceptatie en algemener toepassing ervan. Ook in de komende jaren houdt zij zich aanbevolen voor suggesties en aanbevelingen, die tot een verdere verbetering kunnen leiden.

Literatuur:

1. Thompson J, Michel M.F. Nieuwe richtlijnen voor endocarditis-profylaxe: ten geleide. *Hart Bulletin* 13: 107-108, 1982.
2. Durack D.T, Kaplan E.L, Bisno A.L. Apparent failures of endocarditis prophylaxis. Analysis of 52 cases submitted to a national registry. *J Am Med Assoc* 250: 23218-2322, 1983.
3. Handwerker S, Tomasz A. Antibiotic tolerance among clinical isolates of bacteria. *Rev Infect Dis* 7: 368-386, 1985.

De volledige tekst van het nieuwe advies zal in de volgende aflevering van dit tijdschrift worden afgedrukt onder de rubriek Post academiam.

PROF. K. G. BIJLSTRA OVERLEDEN

Tandheelkundig Nederland heeft het verlies te betreuren van een collega, die in zijn werkzame jaren grote verdiensten voor het beroep heeft verworven: Prof. K. G. Bijlstra, emeritus hoogleraar in de Dento-maxillaire orthopedie aan de rijksuniversiteit te Groningen, is aldaar op 22 augustus jl. in de leeftijd van 81 jaar overleden. Bijlstra, die in 1930 het tandartsdiploma had behaald, heeft eerst gedurende 18 jaar de algemene praktijk beoefend, in welke periode de

belangstelling voor zijn toekomstige specialisme steeds groeide, zozeer dat hij in 1949 tot het hoogleraarschap werd geroepen, nadat hij in 1948 een lectoraat in dit vakgebied had aanvaard. Gedurende de kwarteeuw waarin hij zijn universitaire functies heeft vervuld heeft hij bijzonder veel tot de ontwikkeling van zijn specialisme bijgedragen. Ook heeft hij zich met volle kracht ingezet voor de regeling van de specialisatie. Hij werd daarbij gesteund door zijn diplomatieke gaven en een groot doorzettingsvermogen.

Bij dit alles vond hij ook nog tijd tot ontplooiing van zijn artistieke talenten. Zo had hij zich al in het begin van zijn loopbaan ontpopt tot een amateur-fotograaf van professionele allure en vooral de muziek had zijn belangstelling; hij was een verdienstelijk pianist.

Het is vrijwel onmogelijk een volledige opsomming te geven van zijn vele talenten en ambities. Deze zijn trouwens indertijd door J. Weil en C. Booy uitvoerig beschreven in het Tijdschrift: ter gelegenheid van zijn 40-, resp. 50-jarig beroepsjubileum, in 1970, resp. 1980.

Wie uit het vorenstaande meent te mogen afleiden, dat Bijlstra het type van een autoritair leider zou vertegenwoordigen, vergist zich deernlijk. Hij was een liefhebber van gezelligheid, gemoedelijk en begiftigd met een sterk gevoel voor humor, dat hem nooit verliet, ook niet in tijden dat lichamelijke handicaps hem aanzienlijke bewegingsbeperkingen oplegden, die zijn wereld zeer verkleinden. De moeilijke jaren, die hem niet bespaard bleven, werden in hoge mate verlicht door zijn echtgenote die hem in goede en kwade tijden zo trouw heeft begeleid.

Bijlstra's verdiensten zijn ook in wijdere kring opgemerkt. Verschillende onderscheidingen vielen hem ten deel. Hier zij er slechts aan herinnerd dat hij in 1973, ter gelegenheid van zijn emeritaat een hoge Koninklijke onderscheiding ontving: hij werd ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

J. B. Visser

PROF. C. BOOY MET EMERITAAT

Prof. C. Booy – met ingang van 1 oktober 1986 werd hem eervol ontslag verleend als gewoon hoogleraar – heeft op vrijdag 3 oktober afscheid genomen van de Kliniek voor Orthodontie te Groningen en daarmee tevens van de rijksuniversiteit aldaar.

Voor de velen die hem sinds 1947 – aanvankelijk als stafid – hebben gekend, moet zijn vertrek iets onwezenlijks hebben, want de Groningse vakgroep 'Ortho' en daarin de unieke figuur van Prof. Booy, zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Wat is de reden dat Booy zo'n unieke plaats heeft ingenomen, niet alleen in Groningen, maar ook binnen de Nederlandse orthodontie? Daarvoor zijn vele redenen te noemen, zoals:

Zijn grote vakkennis en praktische bekwaam-

heid, in het bijzonder gericht op de uitneembare apparatuur.

Zijn hulpvaardigheid en bereidheid tot het geven van praktische adviezen, zelfs na afloop van lange vergaderingen.

Zijn didactische gaven die allen, die zijn PAOT-cursussen in de afgelopen jaren volgden (of tijdens de vergaderingen van de Nederlandse Vereniging voor Orthodontische Studie), hebben kunnen bewonderen. In voordrachten was hij immer op zoek – veelal met behulp van anecdote of grap – naar orthodontische wegen waarop ook de algemeen-practicus zich zou kunnen begeven.

Zijn inzet voor de Begg-techniek, die door hem in 1963 in Groningen werd geïntroduceerd en vandaar uit met veel enthousiasme in heel Europa werd uitgedragen.

Zijn toewijding aan studenten en assistenten. Zelden werd door hen tevergeefs een beroep op hem gedaan.

Zijn liefde voor zijn (jeugdige) patiënten, die een band vormt die ook hun behandeling wonderwel ten goede komt.

Zijn liefde en onverflauwd enthousiasme voor zijn 'vak', zich vooral uitend in de praktijk, gezeten naast de patiënt. Daar is Booy in zijn element en op z'n best, en verdient hij de bewondering van iedere vakgenoot. Niet alleen om zijn in vele jaren ontwikkelde klinische blik, maar vooral ook om het geduld, de zorg en de grote nauwkeurigheid waarmee hij behandelt. Waarbij hij – zo lijkt het althans – meer 'leidend' dan 'activerend' optreedt.

Zonder enige twijfel betekent het afscheid van Prof. Booy een gemis voor de Orthodontie in Nederland, niet in de laatste plaats vanwege zijn internationale contacten die onder andere dateren uit de periode waarin hij het voorzitterschap van de European Orthodontic Society bekleedde en die hem de gelegenheid boden vele vooraanstaande buitenlandse collegae voor het houden van voordrachten naar Nederland uit te nodigen.

Maar één ding is zeker: de scheidende hoogleraar zal vooralsnog de eigen praktijk niet neerleggen. Dat dit hem nog vele jaren gegeven mag zijn.

J. M. Beck

KLINISCHE AVOND VOOR TANDARTSEN TE LEIDERDORP

Aankondiging programma 19 november 1986

Op woensdag 19 november a.s. zal een klinische avond worden gehouden in het St.-Elisabethziekenhuis, Simon Smitweg 1 te Leiderdorp. Aanvang 20.00 uur precies.

Programma:

Prof. Dr. L. I. Linkow (New York): Implantologie.

Belangstellenden worden verzocht schriftelijk een toegangkaart aan te vragen bij het secretariaat.

riaat van de afdeling Mondziekten en Kaakchirurgie van het St.-Elisabeth-ziekenhuis, postbus 4220, 2350 CC Leiderdorp.

POSTACADEMISCH ONDERWIJS TANDHEELKUNDE

Cursussen in de maand november

Hieronder volgt een herinnering aan de cursussen die in de maand november onder auspiciën van het *Orgaan voor Post-academisch Onderwijs Tandheelkunde*, worden gegeven. Voor uitvoerige informatie wordt op deze plaats verwezen naar het 'bruine' *cursusprogramma Najaar 1986*.

- ACTA Dysfunctie van het kauwstelsel, 1, 14, 21 en 28 november 1986, en 16 januari 1987.
- KUN Parodontale diagnostiek en behandelingsplanning (Paro-A), 7 en 8 november 1986.
- RUU Functiestoornissen van het kauwstelsel, 7, 14 en 21 november 1986.
- ACTA Voorlichtingssituaties in de tandartsenpraktijk, 7, 14, 21 en 28 november 1986.
- ACTA Endodontologie II (vervolgcursus), 8 november 1986.
- KUN Nieuwe tandheelkundige materialen I, 10 november 1986.
- KUN De opbouw, 11 november 1986.
- KUN Principes van four-handed dentistry, 13 en 14 november 1986.
- RUG Apexresectie, 13 en 14 november 1986. (Volgeboekt.)
- ACTA Het opbouwen van elementen met of zonder vitale pulpa, 14 november 1986.
- KUN Nieuwe tandheelkundige materialen II, 17 november 1986.
- ACTA Parodontale diagnostiek en behandelingsplanning (Paro-A), 20 en 21 november 1986.
- RUU De nieuwe benadering van de frameprothese, 21 en 28 november 1986.
- KUN De onderbroken tandboog in het front, 25 november 1986.
- ACTA De volledige prothese en de overkappingsprothese, 27 en 28 november 1986.

DR. FLAUMENHAFT-PRIJS 1986

Uitgereikt aan mevrouw J. Broersma

Tijdens het Maatschappij-congres 'Dentosores' – op donderdag 11 september jl. te Maastricht gehouden – is aan de journaliste mevrouw J. Broersma de jaarlijkse Dr. Flaumenhaft-prijs uitgereikt voor haar artikel 'Vreselijk bang voor de tandarts', dat verscheen in het weekblad Margriet van 13 september 1985.

INAUGURELE REDE PROF. DR. H. A. DE KOOMEN

Op vrijdag 10 oktober 1986 heeft Prof. Dr. H. A.

de Koomen, benoemd tot hoogleraar in de Faculteit der Geneeskunde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam om onderwijs te geven in de Prothetische tandheelkunde, zijn ambt aanvaard met het uitspreken van een rede getiteld 'Acta Prothetica'.

NETHERLANDS AMERICA COMMISSION FOR EDUCATIONAL EXCHANGE

Studiebeurzen voor de Verenigde Staten

Afgestudeerden van het universitaire onderwijs, resp. medewerkers met een wetenschappelijke functie bij het Nederlandse universitaire onderwijs kunnen in aanmerking komen voor Fullbright-beurzen voor wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in de Verenigde Staten. Het aantal beurzen voor het academisch jaar 1987-1988 bedraagt 13 en de sluitingsdatum voor aanmelding is 15 december 1986. Inlichtingen en aanmeldingsformulieren zijn verkrijgbaar bij het bureau van de Commissie: Nieuwe Spiegelstraat 26, 1017 DG Amsterdam (telefoon 020-24 24 35).

PROMOTIE

L. W. Olthoff

Op vrijdag 10 oktober 1986 promoveerde de heer L. W. Olthoff (Maarn) tot doctor in de Geneeskunde aan de rijksuniversiteit te Utrecht, op een proefschrift getiteld: 'Communitation and neuromuscular mechanisms in human mastication'. Promotor was Prof. Dr. F. Bosman.

Agenda

Data der voornaamste wetenschappelijke congressen en vergaderingen in binnen- en buitenland.

* Eerste vermelding

1986

23-24 oktober

Epilepsiesymposium 'Van isolement tot integratie', Federatie voor Epilepsiebestrijding, Jaarbeurs Congrescentrum, Utrecht. Inl. Bureau Federatie, Koningslaan 19, 3583 GD Utrecht (tel. 030-52 06 14).

24 oktober

Najaarsvergadering Ned. Tandheelkundig Genootschap. Thema: De plaats van de tandheelkunde in de gezondheidszorg. Congrescentrum Kon. Ned. Akademie van Wetenschappen 'Trippenhuis', Kloveniersburgwal 29, Amsterdam.

30 oktober

Symposium 'Voeding en overgewicht, een zaak

van gewicht', Stichting Voeding Nederland, Ned. Ver. van Diëtisten en Ned. Ver. voor Voedingsleer en Levensmiddelentechnologie, Jaarbeurscongrescentrum, Utrecht. Inl. mw. L. A. Meulenbroek-van Wezel, Groenestein 9, 9301 TP Roden (tel. 05908-16043).

31 oktober

Najaarsvergadering Ver. tot Bev. der Tandheelkundige Gezondheidszorg voor Gehandicapten, 'Craeyenburch', Nootdorp. Inl. secr. T. G. J. Kuiperes, Valklaan 19, 3738 GE Maartensdijk.

31 oktober-1 november

Reanimatiecursus Ned. Ver. van Artsen-Automobilisten VVAA, 'De Blijde Wereld', Lunteren. Inl. secr. VVAA, Atoomweg 100, 3542 AB Utrecht (tel. 030-45 43 68).

31 oktober-1 november

International meeting The New York University College of Dentistry & French and Italian Board of Endodontics, Monte Carlo. Onderwerp: 'Current concepts in Endodontics'. Inl. Dr. K. Rusek, 1, avenue de la Costa, MC-98000 Monaco.

1 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Parodontologie, Vrije Universiteit, Amsterdam.

6 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Orthodontische Studie, Apeldoorn. Inl. secr. J. W. Booi, Dr. Bauerstraat 194, 4205 KG Gorinchem.

6-8 november

30e Najaarsvergadering Ned. Ver. voor Mondziekten en Kaakchirurgie, Rotterdam. Inl. secr. E. R. Kraal, Zeeweg ziekenhuis, Zeeweg 168, 1971 HG IJmuiden.

7 november

WTA-cursus 'De partiële prothese: nieuwe inzichten en ontwikkelingen', Hotel Wientjes, Stationsstraat 7, Zwolle. Inl. secr. WTA J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-16666).

7-8 november

Internationaal Composiet-symposium, GI-Instituut für zahnärztliche Fortbildung, Bad Nauheim, W.-Duitsland. Inl. Frau Vollmer, Postfach 1320, 6382 Friedrichsdorf 1, W.-Duitsland.

9-15 november

74e Wereldjaarcongres FDI, Manila, Filipijnen.

14 november

WTA-cursus 'De partiële prothese: nieuwe inzichten en ontwikkelingen', Casino, Parade 23, 's-Hertogenbosch. Inl. secr. WTA J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-16666).

14 november

Dr. G. J. van Hoytema Stichting, cursus 'Angst

en tandheelkunde', Technische Hogeschool Twente, Enschede. Inl. secretariaat: postbus 89, 7500 AB Enschede (tel. 053-89 24 09 op werkdagen tussen 8.30 en 11.30 uur).

14 november

Najaarsvergadering Ned. Ver. van Mondhygiënist, Rotterdam. Inl. mw. M. M. Bergmans-Moers, Burg. Prinsselaan 43, 4941 AJ Raamsdonkveer.

15 november

WTA-cursus 'De partiële prothese: nieuwe inzichten en ontwikkelingen', Medische Faculteit Erasmus Universiteit Rotterdam. Inl. secr. WTA J. G. Hoogteijling, Heideweg 9, 3768 BA Soest (tel. 02155-16666).

* *19 november*

Klinische avond voor tandartsen in het St.-Elisabeth-ziekenhuis te Leiderdorp. Aanvang 20.00 uur precies. (Zie ook rubriek Binnenland.)

21 november

Jubileumcongres Tendens 86, Subfaculteit Tandheelkunde, Katholieke Universiteit te Nijmegen. Inl. mw. M. Majoor, postbus 9101, 6500 HB Nijmegen (tel. 080-51 41 51).

22 november

Wetenschappelijke najaarsvergadering Ned. Ver. voor Schisis en Craniofaciale Afwijkingen, Sophia Ziekenhuis, Zwolle. Inl. Prof. Dr. N. A. M. Urbanus, AMC, Meibergdreef 9, 1105 AZ Amsterdam (tel. 020-566 3789).

25-27 november

Congres 'Headlines', Academisch Ziekenhuis Vrije Universiteit, Amsterdam. Inl. mw. I. C. G. Vroonland, De Boelelaan 1117, 1081 HV Amsterdam (tel. 020-548 7121).

27 november

Klinische avond voor tandartsen in het Onderwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde, Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Thema: De bedreigde tand. Aanvang 20.00 uur.

13 december

Ned. Ver. voor Endodontologie: Endodontische dag, Louwesweg 1, Amsterdam (Slotervaart). Inl. secr. J. M. Genet, Waaldijk 168, 4171 CJ Herwijnen (tel. 04188-1894).

1987

29 januari

Klinische avond voor tandartsen in het On-

derwijscentrum Tandheelkunde/Verloskunde. Thema: Chirurgie en postchirurgische prothetiek. Ant. Deusinglaan 1, Groningen. Aanvang 20.00 uur.

* *21-28 februari*

International Symposium for Advanced Orthodontic Studies, Davos, Zwitserland.

12 maart

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen.

* *20 maart*

Voorjaarsvergadering Ned. Ver. van Tandartsen, Jaarbeurs, Utrecht. Thema: 'Diagnostiek, indicatie, behandelingsplan'. Inl. Dr. F. P. Mesu, Van Beuningenlaan 54, 3953 BS Maarsbergen (tel. 03433-1714).

14 mei

Klinische avond voor tandartsen in de collegezaal (nummer 55) van het Gebouw voor klinische tandheelkunde, Philips van Leydenlaan 25, Heyendaal, Nijmegen.